

UCHWAŁA NR XI/64/2024
RADY MIEJSKIEJ W KISIELICACH

z dnia 27 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Kielice na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.¹⁾), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kielice na lata 2025-2027, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kielicach

Piotr Blinkiewicz

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z 2023 r. poz. 818 oraz z 2024 r. poz. 742, poz. 743, poz. 858 i poz. 1572, M. P. z 2024 r. poz. 230.

Załącznik do uchwały Nr XI/64/2024
Rady Miejskiej w Kisielicach
z dnia 27 listopada 2024 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KISIELICE NA LATA 2025-2027

KISIELICE 2024

Spis treści

Wstęp	3
1. Kontekst prawny i strategiczny w obszarze wspierania rodziny	4
1.1. Uwarunkowania prawne	4
1.2. Zgodność z dokumentami strategicznymi	6
2. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Kisielice	9
3. Cele, kierunki i oczekiwane rezultaty działań	16
4. Adresaci i realizatorzy Programu	20
5. Monitoring i ewaluacja Programu	21
6. Źródła finansowania Programu	22
Załącznik 1.	23

Wstęp

Rodzina jest podstawową i naturalną grupą społeczną, na której opiera się funkcjonowanie całego społeczeństwa. To w niej rodzą się i wychowują dzieci, a także są zaspokajane różnorodne potrzeby jej członków – zarówno te podstawowe (np. wyżywienie, ubranie, schronienie), jak i wyższego rzędu (akceptacja, miłość, szacunek, rozwój zainteresowań i zdolności). Rodzina wypełnia ważne funkcje:

- materialno-ekonomiczną – poprzez zapewnienie podstaw do życia i rozwoju jej członków; wiąże się przede wszystkim z aktywnością zawodową oraz zaradnością w sprawach socjalno-bytowych;
- opiekuńczą – oznaczającą stałą lub tymczasową opieką nad domownikami niesamodzielnymi z racji wieku (dzieci, osoby starsze) lub ograniczonej sprawności psychoruchowej (osoby z niepełnosprawnością, chorujące);
- wychowawczą – poprzez przygotowanie dzieci do prawidłowego pełnienia ról społecznych (przekazywanie norm i wzorców) oraz korygowanie aspołecznych zachowań dorosłych;
- emocjonalno-ekspresyjną – koncentrującą się na realizacji wewnątrz rodziny oraz poza nią potrzeb psychologicznych swoich członków (aspekty emocjonalno-duchowe).

Na wypełnianie przez rodzinę jej podstawowych funkcji mogą wpływać problemy, z którymi boryka się na co dzień, a które mogą stanowić przyczynę wykluczenia społecznego. Deprywacja ważnych potrzeb oraz deficyty uczestnictwa w różnych sferach życia społecznego kumulują się, co z czasem skutkuje niemożnością efektywnego funkcjonowania danej rodziny oraz poszczególnych jej członków.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kisielice na lata 2025-2027 to dokument wyznaczający główne cele i kierunki działań w obszarze wsparcia rodzin. Stanowi kontynuację poprzedniego Programu obowiązującego w latach 2022-2024, z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań społecznych, prawnych i programowych. Jego głównym założeniem jest tworzenie spójnego oraz elastycznego systemu wsparcia i pomocy rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnieniu dzieciom i młodzieży warunków wszechstronnego rozwoju.

Niniejszy dokument składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę sytuacji rodzin w gminie, w tym środowisk korzystających z pomocy społecznej w latach 2021-2023. Główne źródło informacji stanowiły sprawozdania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kisielicach, a także dane Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Druga część Programu to część operacyjna, precyzująca cele i działania do realizacji w przyjętej perspektywie czasowej, z uwzględnieniem ich harmonogramu, źródeł finansowania oraz głównych założeń monitoringu.

1. Kontekst prawny i strategiczny w obszarze wspierania rodziny

1.1. Uwarunkowania prawne

Przepisy dotyczące wspierania rodziny mają swoje źródło w *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* W świetle jej art. 18: „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”, natomiast zgodnie z art. 71 ust. 1 „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.” Wyjątkowej ochronie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ponadto prawa dzieci, albowiem „każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją” (art. 72 ust. 1).

Opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny stanowi, zgodnie z *Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, zadanie własne gminy. W świetle art. 176 pkt 1 tejże ustawy, program powinien mieć trzyletni horyzont czasowy, natomiast zgodnie z art. 179 ust. 2 jest on uchwalany przez radę gminy, z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. Wskazana ustawa zawiera ponadto szczegółowe uregulowania dotyczące wspierania rodzin. Preambuła tego dokumentu wskazuje, że rodzina jest „podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci”. Dokument ten został przyjęty dla dobra rodziny, jednak akcentowane jest przede wszystkim dobro dzieci, które „potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności”.

W dalszej części preambuły podkreślono, iż „skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”. Stosowanie ustawy, według art. 4, powinno uwzględniać podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;

- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 tejże ustawy wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek ten, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizują one ten obowiązek w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Jednostkami organizacyjnymi systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w świetle art. 2 ust. 3 ustawy, są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania własne gminy w zakresie wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej określa art. 176 przywołanej ustawy. Są to w szczególności następujące:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa; organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie: podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, zgodnie z art. 177 ust. 1 należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi.

Ustawa wprowadza wyraźny podział kompetencji między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną, która należy do zadań własnych gmin, oraz organizacji systemu pieczy zastępczej – co należy do zadań własnych powiatu. W systemie polityki na rzecz dzieci i rodziny, prawo dziecka do pieczy zastępczej jest prawem subsydiarnym wobec prawa dziecka do życia w rodzinie. A zatem umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, a celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie, aby dziecko (o ile jest to możliwe) mogło powrócić pod opiekę rodziców biologicznych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest podstawowym dokumentem regulującym ten obszar polityki społecznej. Wśród pozostałych aktów prawnych, w oparciu o które są realizowane działania w ramach Programu, należy wskazać w szczególności następujące dokumenty:

- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,*
- *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,*
- *Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,*
- *Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,*
- *Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.*

1.2. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Gminny program wspierania rodziny powinien uwzględnić ogólne kierunki regionalnej polityki społecznej województwa w tym obszarze. Rodzina stanowi jeden z kluczowych obszarów oddziaływania w ramach *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030*. Za cel strategiczny w tym zakresie postawiono „Wzmocnienie aktywności oraz samodzielności osób i rodzin”, natomiast cele operacyjne są następujące:

- 1) Rozwój form wspierania rodzin, w tym z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi,
- 2) Zapewnienie osobom i rodzinom, w tym z kręgu ryzyka socjalnego dostępu do wysokiej jakości usług społecznych.

Planowane w ich ramach działania to w szczególności wspieranie rozwoju infrastruktury na rzecz dziecka i rodziny oraz działań ukierunkowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wspieranie działań zapewniających dostęp do usług społecznych, zwiększenie integracji społeczno-ekonomicznej rodzin, rozwój pracy socjalnej, poradnictwa i streetworkingu oraz działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu i komunikacyjnemu rodzin.

Na szczeblu wojewódzkim obowiązuje „Warmińsko-Mazurski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2027” przyjęty Uchwałą Nr LI/773/23 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 czerwca 2023 r. Jego głównym celem jest „Wzmocnienie funkcjonowania rodzin, systemu pieczy zastępczej oraz adopcji w województwie warmińsko-mazurskim”, a jego realizacji mają służyć trzy priorytety:

- I. Wzmocnienie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- II. Rozwój systemu pieczy zastępczej zgodny z założeniami deinstytucjonalizacji
- III. Wsparcie rodzin i osób funkcjonujących w systemie adopcji.

Program wspierania rodziny stanowi dokument operacjonalizujący założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kisielice na lata 2024-2030, będącej podstawowym dokumentem programującym cele i zadania w sferze polityki społecznej samorządu. Strategia została przyjęta *Uchwałą nr LVII/423/2023 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 28 listopada 2023 r.*, aby gmina mogła skuteczniej kreować warunki sprzyjające poprawie jakości życia mieszkańców. Jej główny cel stanowi „Wzmocnienie potencjału osób i rodzin w Gminie Kisielice poprzez zwiększenie dostępności oraz jakości kompleksowych usług społecznych”, a jego realizacja odbywa się w ramach sześciu celów strategicznych:

- 1) Cel strategiczny 1. Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi, w szczególności doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej
- 2) Cel strategiczny 2. Ograniczenie skali bierności zawodowej, bezrobocia i ubóstwa wśród mieszkańców
- 3) Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami
- 4) Cel strategiczny 4. Zwiększenie uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym
- 5) Cel strategiczny 5. Ograniczenie skali występowania dysfunkcji społecznych, w tym przemocy domowej i uzależnień
- 6) Cel strategiczny 6. Rozwój ekonomii społecznej oraz aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców

Działania na rzecz rodzin zawarte są przede wszystkim w celu strategicznym 1., w ramach którego określono następujące cele operacyjne:

1. Wzmocnienie kompetencji rodziców i opiekunów w zakresie opieki i wychowania dzieci

2. Zapewnienie rodzinom doświadczającym trudności dostępu do kompleksowego wsparcia
3. Zwiększenie efektywności lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny

W ramach działań zaplanowano m.in. różne formy edukacji rodziców i opiekunów, wsparcie w postaci pracy socjalnej, asystentury rodzinnej oraz rodzin wspierających, rozwój poradnictwa specjalistycznego, integrację rodzin w środowisku lokalnym, zwiększanie katalogu usług społecznych dla rodzin, wdrażanie wychowawczych i wspomagających rodzinę programów profilaktycznych oraz wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej na rzecz dziecka i rodziny.

2. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Kisielice

W świetle danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2023 roku Gminę Kisielice zamieszkiwały 5 333 osoby. Oznacza to spadek liczby mieszkańców gminy w porównaniu do 2021 roku o 84 osoby, tj. o 1,5%. Jest on związany z jednej strony z ujemnym przyrostem naturalnym, a z drugiej z migracjami mieszkańców poza teren gminy.

Większość mieszkańców gminy to mężczyźni. W 2023 roku stanowili oni 51,3% ogółu ludności, podczas gdy kobiety – 48,7%. Dane dotyczące mieszkańców w podziale na grupy wiekowe wskazują, że liczba mężczyzn jest wyższa niż liczba kobiet już w najmłodszych grupach wiekowych i tendencja ta utrzymuje się aż do przedziału wiekowego 50-54 lat. Dopiero w starszych grupach wiekowych zaczyna być zmienna, a odwraca się na stałe w grupach od 65 lat wzwyż. Jest to istotna informacja z punktu widzenia polityki prorodzinnej w gminie, szczególnie jeśli doda się, że wartość współczynnika feminizacji w gminie jest dość niska. W 2023 roku wynosił on 95, co oznacza, że tyle kobiet przypadało tu na 100 mężczyzn. Zmiany te będą w przyszłości skutkować zmniejszaniem dzietności w gminie, szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie współczynnik ten wynosił 92.

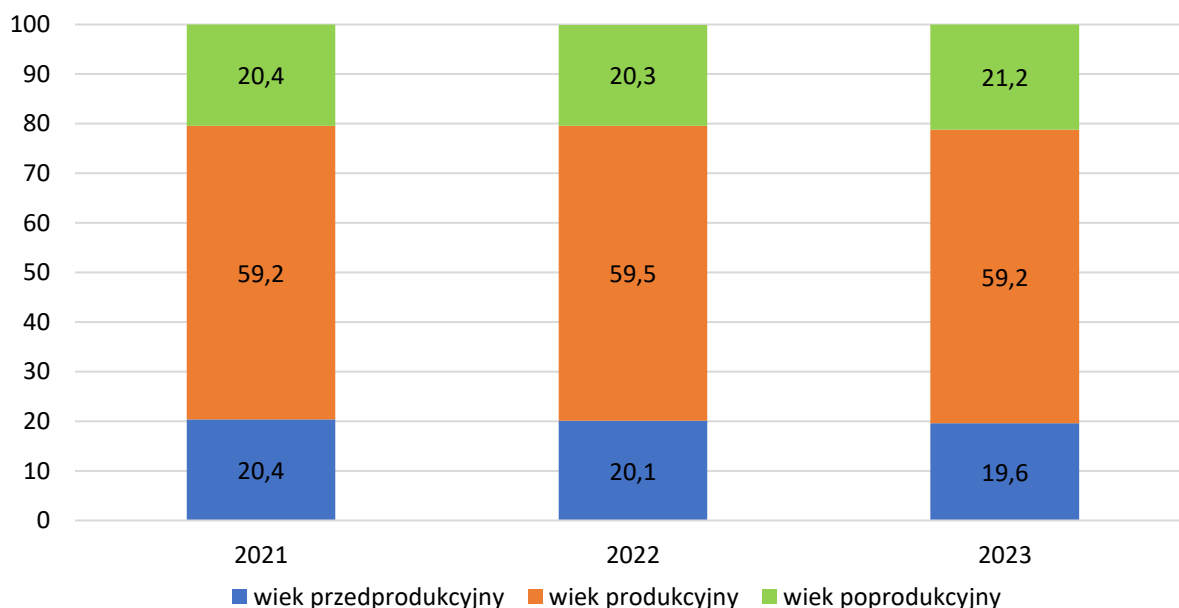
Tabela 1. Ludność Gminy Kisielice według grup wieku w 2023 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	% mężczyzn	% kobiet
0-4	217	119	98	54,8%	45,2%
5-9	315	165	150	52,4%	47,6%
10-14	335	164	171	49,0%	51,0%
15-19	363	197	166	54,3%	45,7%
20-24	294	167	127	56,8%	43,2%
25-29	332	192	140	57,8%	42,2%
30-34	352	188	164	53,4%	46,6%
35-39	455	244	211	53,6%	46,4%
40-44	412	222	190	53,9%	46,1%
45-49	410	216	194	52,7%	47,3%
50-54	314	159	155	50,6%	49,4%
55-59	366	175	191	47,8%	52,2%
60-64	379	196	183	51,7%	48,3%
65-69	381	180	201	47,2%	52,8%
70-74	286	139	147	48,6%	51,4%
75-79	138	57	81	41,3%	58,7%
80-84	97	38	59	39,2%	60,8%
85 i więcej	87	19	68	21,8%	78,2%
Razem	5 533	2 837	2 696		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Spółeczeństwo Gminy wykazuje cechy *starzenia się*. W 2023 roku 21,2% ludności stanowiły w nim osoby w wieku poprodukcyjnym i w porównaniu do 2021 roku ich odsetek w strukturze mieszkańców zwiększył się o 0,8 punktu procentowego. Jednocześnie zmniejszył się udział młodszych grup wiekowych. Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym w 2023 roku stanowili 19,6% ludności, natomiast osoby w produkcyjnym okresie życia 59,2%. Odsetek pierwszej ze wskazanych grup zmniejszył się od 2021 roku o 0,8 punktu procentowego, natomiast odsetek osób w wieku produkcyjnym pozostał na niezmiennym poziomie.

Wykres 1. Ludność Gminy Kisielice według ekonomicznych grup wieku w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W świetle danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku ponad jedną piątą (22,2%) mieszkańców Gminy Kisielice stanowiły osoby do 19 roku życia, natomiast dzieci do 14 lat to 17,8% ludności, przy czym:

- ⇒ 3,9% to dzieci do 4 roku życia;
- ⇒ 5,7% to dzieci od 5 do 9 lat;
- ⇒ 6,1% to dzieci w wieku 10-14 lat.

Razem z rodzinami tworzą one jedną z grup bezpośrednich odbiorców działań zaplanowanych do realizacji w ramach Programu.

W 2023 roku w Gminie Kisielice 8,6% osób żyło w rodzinach objętych pomocą społeczną. Były to łącznie 474 osoby w 184 rodzinach, w których świadczenia przyznano 290 osobom. W porównaniu do 2021 roku skala korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej zmniejszyła się. Liczba osób, którym przyznano świadczenie spadła o 21, tj. o 6,8%; liczba rodzin – o 6, tj. o 3,2%, natomiast liczba osób w rodzinach – o 65, czyli o 12,1%.

Tabela 2. Osoby i rodziny korzystające z pomocy i wsparcia w Gminie Kisielice w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	311	326	290
Liczba rodzin	190	206	184
Liczba osób w rodzinach	539	536	474

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Kisielicach.

Wśród najczęściej występujących powodów udzielania świadczeń mieszkańcom Gminy Kisielice w 2023 roku należy wskazać następujące:

- 1) długotrwała lub ciężka choroba (123 rodziny; 275 osób w rodzinach),
- 2) niepełnosprawność (79 rodzin; 156 osób),
- 3) ubóstwo (75 rodzin; 159 osób),
- 4) bezrobocie (59 rodzin; 155 osób),
- 5) potrzeba ochrony macierzyństwa (44 rodziny; 220 osób), w tym potrzeba ochrony wielodzietności (31 rodzin; 183 osoby),
- 6) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (10 rodzin; 49 osób), w tym 4 rodziny niepełne (12 osób) oraz jedna rodzina wielodzietna (9 osób).

Warto zauważyć, że wśród sześciu głównych i istotnie dominujących nad pozostałymi powodów udzielania świadczeń mieszkańcom Gminy Kisielice dwa są ściśle i bezpośrednio związane z funkcjonowaniem rodzin z dziećmi, tj. potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela 3. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Kisielice w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	72	196	112	295	75	159
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	1	1	6	6	7	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	60	304	49	243	44	220
- w tym potrzeba ochrony wielodzietności	40	229	32	183	31	183
Bezrobocie	54	166	64	154	59	155
Niepełnosprawność	76	153	86	178	79	156
Długotrwała lub ciężka choroba	11	242	127	279	123	275

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	47	14	63	10	49
- w tym rodziny niepełne	2	10	7	20	4	12
- w tym rodziny wielodzietne	1	9	2	15	1	9
Przemoc domowa	2	7	4	19	3	21
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	8	14	10	20	7	22
Narkomania	0	0	1	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	5	5	4	6
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	6	23	3	9	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Kisielicach.

Z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa z pomocy społecznej korzystały w 2023 roku 44 rodziny, w których żyło 220 osób. Wielodzietność dotyczyła w tym czasie 31 rodzin z 183 osobami. W porównaniu do 2021 roku liczba rodzin otrzymujących wsparcie ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa zmniejszyła się o 16, natomiast liczba osób w tych rodzinach zmniejszyła się o 84.

W 2021 roku z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wsparcie otrzymywało 10 rodzin, w których żyło 49 osób. Wśród nich były 4 rodziny niepełne oraz 1 rodzina wielodzietna. W porównaniu do 2021 roku, zarówno liczba rodzin otrzymujących wsparcie ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, jak i liczba osób w tych rodzinach, wzrosły o 2.

Należy również nadmienić, że w latach 2021-2023 corocznie od 2 do 4 rodzin (od 7 do 21 osób) korzystało z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej.

Tabela 4. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w Gminie Kielice w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób
Rodziny ogółem	194	492
Rodziny z dziećmi	76	340
- 1 dziecko	18	54
- 2 dzieci	29	116
- 3 dzieci	16	80
- 4 dzieci	6	36

- 5 dzieci	3	21
- 6 dzieci	3	24
- 7 dzieci i więcej	1	9
Rodziny niepełne	18	63
- 1 dziecko	6	12
- 2 dzieci	6	18
- 3 dzieci	2	8
- 4 dzieci i więcej	4	25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Kisielicach.

Spośród rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Kielice w 2023 roku, 39,2% to rodziny z dziećmi, w których funkcjonowało łącznie 340 osób. Wśród rodzin z dziećmi przeważały rodziny z dwojgiem dzieci, które w liczbie 29 stanowiły 38,2% ogółu. W dalszej kolejności należy wymienić rodziny z jednym dzieckiem (18; 23,7%) oraz z trojgiem dzieci (16; 21,1%). Rodziny mające czwórkę i większą liczbę dzieci stanowiły łącznie 15,8% wszystkich rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną.

Rodziny niepełne (tj. takie w których dziecko lub dzieci są wychowywane przez jednego rodzica) stanowiły w 2023 roku 9,3% wszystkich wspieranych rodzin z dziećmi. Spośród 18 takich rodzin, po 6 rodzin wychowywało po jednym dziecku, 2 rodziny miały troje dzieci, a 4 rodziny – czworo i więcej dzieci.

Wsparciu najuboższych rodzin służą działania podejmowane w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, zapewniającemu posiłki dla dzieci w szkołach, internatach i ośrodkach szkolno-wychowawczych. W ramach realizacji Programu pomocą w formie posiłku oraz zasiłku na żywność w 2023 roku objęto 316 osób zamieszkujących Gminę Kielice. Z pomocy w formie posiłków korzystały 133 osoby, a z zasiłku celowego na żywność 248 osób. Dla porównania w 2021 roku pomocą w formie posiłku oraz zasiłku na żywność objęto 361 osób, z pomocy w formie posiłków korzystało 151 osób, natomiast z zasiłku celowego na żywność – 290 osób. MGOPS w Kisielicach realizuje również wypłaty świadczeń rodzinnych. W 2023 roku z tych świadczeń skorzystały ogółem 423 rodziny, w tym 185 z zasiłków rodzinnych oraz 238 ze świadczeń opiekuńczych. W porównaniu do 2021 roku liczba rodzin, które skorzystały ze świadczeń, zmniejszyła się o 58. Świadczenia pomocy materialnej przyznawane są także uczniom w formie stypendium szkolnego. W 2023 roku skorzystało z nich łącznie 67 uczniów, w 2022 roku 73 uczniów, natomiast w 2021 roku 85 uczniów.

MGOPS w Kisielicach, w ramach wsparcia rodzin wielodzietnych, realizuje rządowy program „Karta Dużej Rodziny”. W 2023 roku Kartę wydano 84 rodzinom, w 2021 roku 103 rodzinom, a w 2021 roku 10 rodzinom.

Rodziny wychowujące dzieci borykają się nie tylko problemami finansowymi. W wielu przypadkach trudności, jakich doświadczają to m.in. nieumiejętne gospodarowanie budżetem domowym, zadłużenie, problemy socjalno-bytowe, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, problemy małżeńskie, niezaradność życiowa, problemy alkoholowe, przemoc domowa, niedostateczne dbanie o zdrowie i higienę osobistą, dysfunkcje rozwojowe, bariery

psychologiczne, niepełnosprawność, brak wiary we własne siły, a także bierność społeczna itp. Dlatego pomoc tym rodzinom ma charakter nie tylko finansowy czy materialny.

Ważny instrument wsparcia rodzin stanowi praca socjalna. Można zdefiniować ją jako profesjonalną działalność ułatwiająca jednostkom, grupom i środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do systemu usług umożliwiających samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym. Pracownicy socjalni podejmują wspólnie ze swoimi klientami szereg działań na rzecz zapewnienia niezbędnych środków materialnych oraz godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia podopiecznych, zapewnienia opieki osobom zależnym, na rzecz rozwiązania problemu bezrobocia itp. Aby rodzina lepiej radziła sobie z doświadczanymi trudnościami życiowymi udzielają swoim klientom porad, przeprowadzają rozmowy motywujące, podejmują działania interwencyjne, współpracują z lokalnymi specjalistami, instytucjami i organizacjami, a także uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2023 roku pracą socjalną objęto 166 rodzin, w których żyło 411 osób, w 2022 roku było to 167 rodzin (410 osób), natomiast w 2021 roku 195 rodzin (558 osób).

Mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z bezpłatnych porad w Punkcie Konsultacyjno-Terapeutycznym, w tym psychologicznych, socjoterapeutycznych, prawnych, terapeutycznych z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej. W 2023 roku udzielono 20 osobom porad psychologicznych, 48 osobom porad prawnych, 31 osobom porad socjoterapeutycznych i 38 osobom porad specjalisty ds. przemocy.

Istotną rolę w zakresie wsparcia rodzin odgrywa asystent rodziny, który realizując swoje zadania odpowiedzialny jest m.in. za bezpośrednią pracę z rodzicami oraz dziećmi, a także działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny. Do jego głównych zadań należy wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, polegające w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz dążeniu do jej reintegracji oraz poprawy relacji z dalszą rodziną, środowiskiem sąsiedzkim oraz instytucjami.

Od 1 stycznia 2017 roku, z dniem wejścia w życie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, obszar działań asystenta rodziny poszerzył się poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

W 2023 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 15 rodzin, w których funkcjonowało 56 osób, w tym 34 dzieci. W porównaniu do 2021 roku liczba rodzin wspieranych przez asystenta zmniejszyła się o 1.

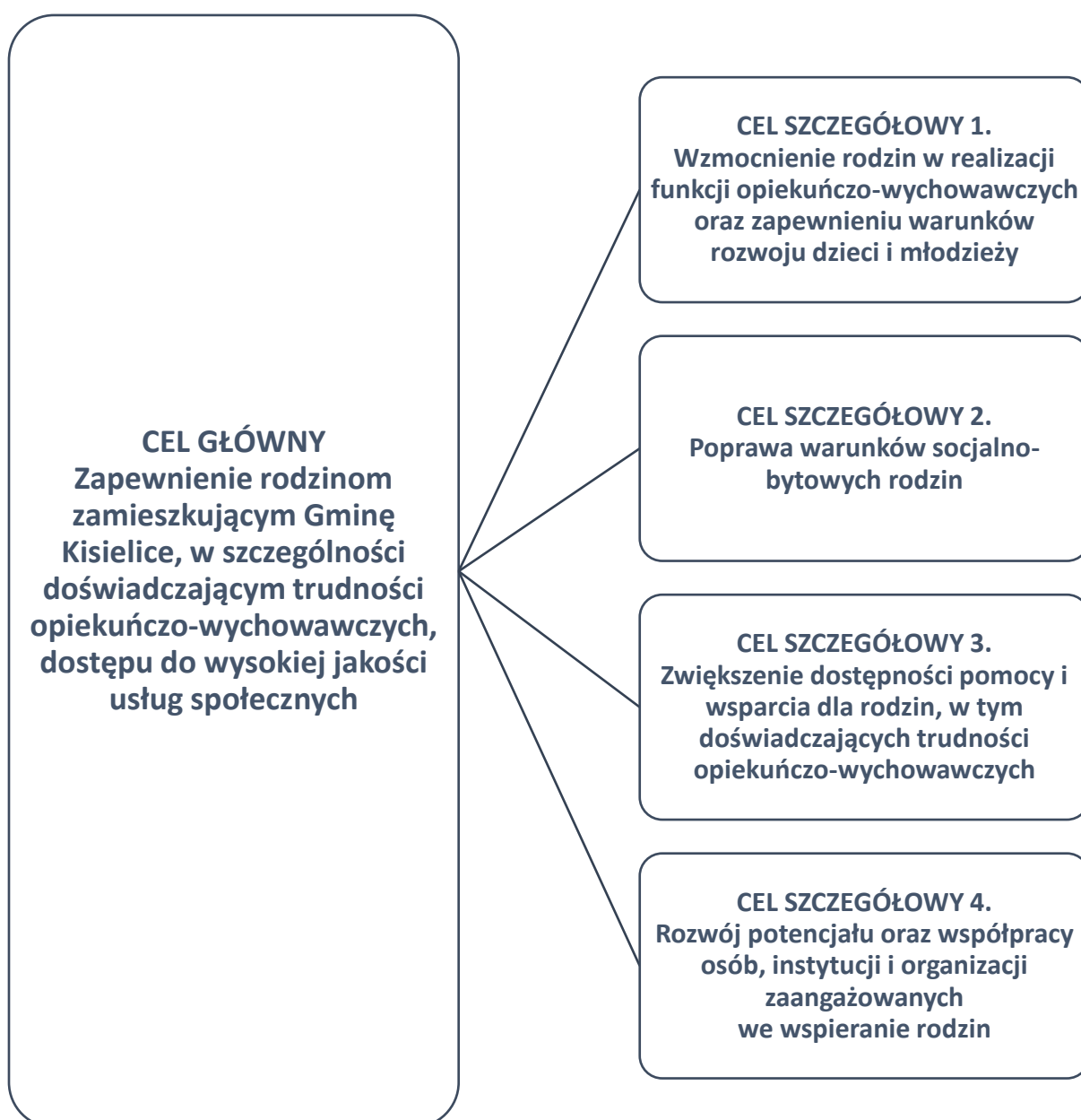
Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza oraz groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. W takiej sytuacji gmina, wspólnie z powiatem, ponosi koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2023 roku na terenie Gminy Kisielice funkcjonowało 6 rodzin zastępczych, w tym: 2 rodziny spokrewnione, w których przebywało 3 dzieci; 4 rodziny niezawodowe, w których przebywało 7 dzieci i 1 rodzina zawodowa, w której przebywało 1 dziecko. W jednej placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 2 dzieci. W rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem gminy umieszczonych było w tym czasie 11 dzieci pochodzących z terenu Gminy Kisielice, w tym w 2 rodzinach zawodowych przebywało 7 dzieci, w 2 rodzinach spokrewnionych przebywało 2 dzieci oraz w 2 rodzinach niezawodowych przebywało 2 dzieci. W lutym 2023 roku jedna rodzina niezawodowa z 1 dzieckiem przekształciła się w rodzinę zawodową.

3. Cele, kierunki i oczekiwane rezultaty działań

Część wdrożeniowa niniejszego Programu została usystematyzowana poprzez cele: główny i szczegółowe. W ramach każdego celu szczegółowego określono katalog niezbędnych działań, przy czym należy zaznaczyć, że nie ma on charakteru zamkniętego. Oznacza to, że jeżeli w trakcie realizacji Programu pojawią się inne pomysły i projekty wpisujące się w jego cele, to również powinny zostać wzięte pod uwagę.

Cele Programu są następujące:

Cel szczegółowy 1.

Wzmocnienie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnieniu warunków rozwoju dzieci i młodzieży

- 1) Realizacja i włączanie się w akcje, kampanie społeczne i informacyjne, wydarzenia oraz inne przedsięwzięcia służące wspieraniu rodziny, procesu wychowania, upowszechnianiu wartości rodzinnych, przeciwdziałaniu problemom opiekuńczo-wychowawczym, takich jak np. Dni Rodziny.
- 2) Działania edukacyjne dla rodziców i opiekunów, dotyczące m.in. rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, konstruktywnego porozumiewania się z dziećmi, porozumienia bez przemocy, rozpoznawania, kontrolowania i wyrażania uczuć własnych oraz uczuć dzieci.
- 3) Rozwój systemu opieki i wychowania dzieci do 6 roku życia, wspierającego ich rozwój fizyczny, emocjonalny i intelektualny, a także umożliwiający aktywizację zawodową rodziców.
- 4) Udzielanie informacji o instytucjach, placówkach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku oraz rodzinie.
- 5) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży m.in. poprzez programy stypendialne.
- 6) Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz ich rodzin dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, innych zachowań ryzykownych, przemocy oraz agresji w szkołach.

Cel szczegółowy 2.

Poprawa warunków socjalno-bytowych rodzin

- 1) Działania edukacyjne, służące wzmacnianiu samodzielności i kompetencji rodzin w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym m.in. gospodarowania finansami, oszczędzania zasobów, zawierania umów kupna-sprzedaży, praw konsumenckich, zakładania lokat oszczędnościowych, zaciągania pożyczek i kredytów.
- 2) Realizacja programów żywnościowych, w szczególności połączonych z edukacją w zakresie zdrowego żywienia oraz racjonalnego wykorzystywania artykułów spożywczych.
- 3) Organizowanie zbiorów żywności, odzieży i innych podstawowych dóbr z przeznaczeniem dla najbardziej potrzebujących, w szczególności rodzin wielodzietnych i niepełnych zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 4) Inicjowanie działań na rzecz zwiększania dostępu rodzin do mieszkań dobrej jakości, w tym mieszkań komunalnych i lokali socjalnych, a także prewencji przed utratą mieszkania, eksmisją i bezdomnością.

Cel szczegółowy 3.

Zwiększenie dostępności pomocy i wsparcia dla rodzin, w tym doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych

- 1) Monitorowanie i diagnozowanie sytuacji rodzin zagrożonych oraz doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 2) Praca socjalna z rodzinami, w których wychowują się dzieci oraz z rodzinami biologicznymi dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej.
- 3) Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz kobiet w ciąży i rodzin objętych Programem rządowym „Za życiem”.
- 4) Zapewnienie wsparcia rodzinom doświadczającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w postaci m.in. pomocy rodzin wspierających, wolontariuszy, organizacji grup samopomocowych.
- 5) Rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego oraz terapii rodzinnej, dla osób i rodzin doświadczających trudności bądź zagrożonych dysfunkcjami.
- 6) Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych.
- 7) Podjęcie działań mających na celu tworzenie placówek wsparcia dziennego dla rodzin albo innych form zapewniających aktywizację, edukację oraz opiekę dla dzieci, np. jako zadań zleconych organizacjom pozarządowym.

Cel szczegółowy 4.

Rozwój potencjału oraz współpracy osób, instytucji i organizacji zaangażowanych we wspieranie rodzin

- 1) Zapewnienie specjalistom zajmującym się pracą z rodzinami doświadczającymi trudności superwizji, szkoleń oraz możliwości konsultowania szczególnie trudnych przypadków.
- 2) Udział osób zaangażowanych w działania realizowane w ramach Programu w szkoleniach, seminariach, konferencjach, wizytach studyjnych i innych formach edukacji dotyczących obszaru rodzin, służący zwiększeniu ich wiedzy oraz wymianie doświadczeń.
- 3) Bieżąca współpraca pomiędzy lokalnymi instytucjami i organizacjami w zakresie m.in. monitorowania środowisk zagrożonych lub dotkniętych dysfunkcjami, wymiany informacji oraz realizacji wspólnych programów i projektów.

Wszystkie działania mają charakter ciągły i będą realizowane w całym okresie obowiązywania Programu, tj. w latach 2025-2027.

Oczekiwane rezultaty podjętych działań to:

- 1) Wzmocnienie znaczenia roli i funkcji rodziny w świadomości społecznej.
- 2) Zapewnienie dostępu do kompleksowych usług społecznych dla rodzin, w szczególności doświadczających trudności.
- 3) Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 4) Zapewnienie możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.
- 5) Wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach oraz stabilności rodzin.
- 6) Zmniejszenie ryzyka umieszczenia dzieci w systemie pieczy zastępczej oraz ułatwienie powrotu dzieci przebywających w pieczy do ich rodzin naturalnych.

4. Adresaci i realizatorzy Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kisielice na lata 2025-2027 skierowany jest do rodzin z dziećmi, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy rodzinie, a także do całej społeczności lokalnej. Wszystkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin z dziećmi, w tym rodzin wieloprotblemowych. Aby efektywnie zapobiegać sytuacjom kryzysowym i skrajnym, w tym konieczności zabierania dzieci i umieszczenia w systemie pieczy zastępczej, a także aby zwalczać niepożądane zachowania, konieczne jest wzmacnianie kompleksowości i spójności systemu wsparcia rodzin opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, w tym zwłaszcza różnorodnych form profilaktyki oraz dostępu do specjalistów.

Realizatorami niniejszego Programu są w szczególności następujące instytucje:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kisielicach,
- Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kisielice,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kisielicach
- Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny,
- Zespół Szkół w Kisielicach, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza oraz Przedszkole w Kisielicach,
- Szkoła Podstawowa w Łęgowie,
- Szkoła Podstawowa w Goryniu,
- Żłobek Miejski w Kisielicach,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kisielicach,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kisielicach.

Lokalny system wspierania rodzin uzupełniają inne instytucje, w tym o charakterze powiatowym. Są to w szczególności:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie;
- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Iławie;
- Komenda Powiatowa Policji w Iławie oraz Posterunek Policji w Kisielicach;
- Sąd Rejonowy w Iławie (kuratorzy sądowi).

Ponadto patrząc szeroko na lokalny system instytucji, organizacji i osób działających na rzecz rodzin z dziećmi, należy uwzględnić również aktywne organizacje pozarządowe (w szczególności funkcjonujące w sferze edukacji, pomocy społecznej, bezpieczeństwa, kultury i sportu), organizacje kościelne (parafie oraz grupy parafialne), a także jednostki pomocnicze gminy – sołectwa. Rola sołtysów oraz wspierających ich osób/grup mieszkańców wiąże się w szczególności ze stymulowaniem lokalnego życia społecznego, integrowaniem społeczności lokalnej, organizowaniem działalności świetlic wiejskich, jak również reagowaniem na problemy poszczególnych rodzin.

5. Monitoring i ewaluacja Programu

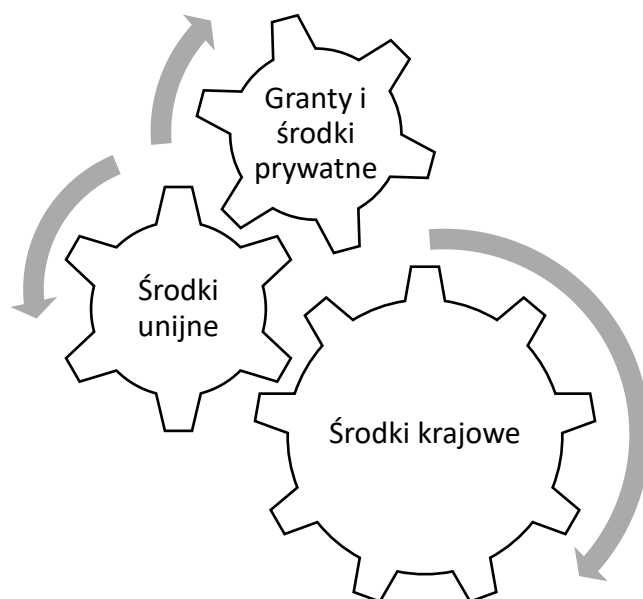
Monitoring Programu będzie służył odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu zostały osiągnięte zakładane rezultaty jego realizacji. Będzie przeprowadzany corocznie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kisielicach na podstawie danych i informacji, zarówno będących w posiadaniu MGOPS, jak również pozyskanych od poszczególnych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Programu. Powinny to być dane roczne z uwzględnieniem ich dostępności na moment przeprowadzania monitoringu. Weryfikacji będą podlegać wskaźniki, zawarte w Karcie monitoringu, stanowiącej załącznik do niniejszego Programu.

Katalog wskaźników ujęty w tabeli obejmuje w dużej mierze wskaźniki przekrojowe, których analiza ma na celu scharakteryzowanie ogólnej sytuacji. Ma on charakter otwarty, co oznacza, że można go uzupełniać o dodatkowe wskaźniki, jeśli zajdzie taka potrzeba. Raport z monitoringu powinien zawierać również opis działań zrealizowanych w ramach Programu.

Regularna weryfikacja stanu realizacji poszczególnych zadań pozwoli uchwycić różnice pomiędzy przyjętym planem a jego faktycznym wykonaniem, przy czym analizowane powinny być informacje o charakterze zarówno ilościowym jak i jakościowym, w celu odpowiedzi na pytania: „Co, kiedy i jak zostało wykonane?”. Istotną rolę w procesie monitoringu wskaźników (podobnie jak i w trakcie realizacji zadań merytorycznych) odgrywać będzie współpraca międzyinstytucjonalna. Nie chodzi bowiem tylko o pozyskanie danych niezbędnych do określenia stanu osiągniętych wskaźników, ale również o wspólną ewaluację jakości podejmowanych działań. W procesie całościowej oceny Programu możliwe jest wykorzystanie pytań ewaluacyjnych, dotyczących m.in. stopnia osiągnięcia celów, a także sukcesów i przeszkód we wdrażaniu Programu.

6. Źródła finansowania Programu

Działania zaplanowane do realizacji w Programie będą finansowane z różnych źródeł, w tym ze źródeł krajowych, unijnych, a także grantów i środków prywatnych.

Głównym źródłem będzie budżet Gminy Kisielice. W świetle art. 7 *Ustawy o samorządzie gminnym* do zadań własnych gminy należy bowiem zaspokajanie potrzeb zbiorowych wspólnoty, w tym m.in. w sprawach pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, gminnego budownictwa mieszkaniowego, edukacji publicznej, kultury, polityki prorodzinnej czy bezpieczeństwa obywateli. Zadania te, bezpośrednio lub pośrednio odnoszące się do wsparcia rodzin, wykonywane są przez jednostki organizacyjne i pomocnicze gminy jako ich zadania statutowe.

Środki na realizację zadań Programu będą pochodzić również z budżetu państwa. Część z nich trzeba będzie pozyskać startując w konkursach, ponieważ w tej kategorii mieszczą się programy rządowe oraz programy ministerstw. Są to zarówno konkursy dostępne dla jednostek samorządu terytorialnego, jak i dla organizacji pozarządowych.

Istotne źródło finansowania będą stanowić także środki z Funduszy Europejskich na lata 2021-2027, dostępne na szczeblu regionalnym, w tym szczególności w obszarze włączenia społecznego czy edukacji.

Ważnym źródłem finansowania będą dotacje i granty dostępne dla trzeciego sektora, w tym programy rządowe i ministerialne oraz programy Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Uzupełnienie mogą stanowić również środki prywatne pochodzące z fundacji, środki z 1,5% dla organizacji pożytku publicznego, darowizny, zbiórki publiczne i inne. W zależności od specyfiki danego programu pomocowego bądź funduszu, realizatorami projektu mogą być podmioty ekonomii społecznej. Nieodzowna będzie więc współpraca gminy z lokalnymi partnerami oraz generowanie potencjału w postaci partnerstw międzysektorowych.

Załącznik 1.

KARTA MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KISIELICE NA LATA 2025-2027

..... ROK

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość
I.	1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 2. Liczba osób w rodzinach	
II.	1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa 2. Liczba osób w rodzinach	
III.	1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu potrzeby ochrony wielodzietności 2. Liczba osób w rodzinach	
IV.	1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu przemocy domowej 2. Liczba osób w rodzinach	
V.	1. Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną 2. Liczba osób w rodzinach	
VI.	1. Liczba rodzin niepełnych objętych pomocą społeczną 2. Liczba osób w rodzinach	
VII.	1. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na koniec roku	
VIII.	1. Liczba dzieci od 3 do 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym 2. Liczba dzieci do 3 lat objętych opieką sprawowaną przez żłobek, klub dziecięcy lub opiekuna dziennego.	
IX.	1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny 2. Liczba osób w rodzinach 3. Liczba dzieci 4. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	
X.	1. Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego	
XI.	1. Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego 2. Liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego	

Opracował.....

Zatwierdził